

ปีที่ 30 ฉบับ 10374 วันศุกร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 หน้า 8

รุ่นพกพา

ย คสมัยที่เปลี่ยน ทำให้ทุกอย่างต้อง
กะทัดรัด แม้กระทั่ง 'กิ' ทอผ้า
ถ้าใหญ่โต เคลื่อนย้ายยาก การทอผ้า
ก็ไม่ใช่เรื่องสนุก

เพื่อให้เข้ากับไลฟ์สไตล์คนรุ่นใหม่
ที่อยากใช้ชีวิตแบบเนิบช้า

ก็และอุปกรณ์ทอผ้า ก็ต้องจงใจให้
คนอยากเรียนทอผ้า เนื่องจากปัจจุบันมี
คนกลุ่มเล็กๆ ให้ความสนใจเรื่องเย็บ
ปัก ถัก ร้อย และทอผ้ามากขึ้น เพราะได้
ทำงานศิลปะที่ทำแล้วมีความสุข มีสมาธิ
กับงานตรงหน้า

ในงาน **ทำกรรม** งานแฟร์เล็กๆ ซึ่งเป็น
ธุรกิจเพื่อสังคม ที่สวนครุอรุณ เมื่อไม่นานนี้
มีผู้คนกลุ่มเล็กๆ มารวมตัวกัน มุมหนึ่ง
ของงาน มีการเรียนทอผ้าด้วยกิทอผ้า
พกพาแบบตั้งโต๊ะ โดยมีต้นคิดคือ **หนึ่ง-
นรินทร์พัชร พ่วงศิริ** หรือ **Narin Craft
(เฟซบุ๊ก)** ผู้ประดิษฐ์กิทอผ้า และผู้สอน
การทอผ้า

ก่อนหน้าที่เธอจะทำเรื่องการทอผ้า
จริงจัง เธอก็เคยทำงานประจำด้านการ
ตลาดอยู่หลายปี แล้วผันตัวมาทำธุรกิจ
เล็กๆ ของตัวเอง ทั้งการสกรีนเสื้อขาย
ทำบาร์เล็กๆ ริมหาด แต่ที่สุดแล้วมาลงตัว
กับการทอผ้า

● เพ็ญลักษณ์ กักดีเจริญ

“มีช่วงหนึ่งไปเปิดร้านสกรีนเสื้อที่เกาะ
พีพี จากนั้นมาทำบาร์เล็กๆ ที่ริสอร์ทเพื่อน
ในภูเก็ต กระทั่งช่วงหนึ่งต้องกลับมาทำงาน
ที่กรุงเทพฯ ตอนนั้นไปเรียนปั้นเซรามิก
แต่ยุ่งยากเรื่องเตาเผา จึงไปเรียนทอผ้า
และรู้สึกว่ายากซื้อกิทอผ้ามาทำเอง
ปรากฏว่าราคาสูงมาก”

“ก็เลยคิดว่า เราลองทำอะไรที่ไม่
เหมือนคนอื่น และแตกต่าง ไม่ตามคนอื่น
ทำในสิ่งที่คนต้องกิน ต้องใช้ เดี่ยวคนก็จะ
มาหาเราเอง อย่างตอนทำเรื่องสกรีนเสื้อ
ใครสั่งแล้วทำได้ทันที ซึ่งหิ้งเกาะไม่มี
คนทำแบบเรา เราก็เลยขายได้ เพราะเรา
เป็นคนชอบทำ ชอบลอง เรียนด้าน
การตลาดมาด้วย”

อาศัยว่า เป็นคนชอบประดิษฐ์สิ่งของ
และชอบเย็บปักถักร้อยอยู่แล้ว ก็เลยคิดว่า
น่าจะลองทำกิทอผ้าใช้เอง

“ถ้าต้องซื้อกิทอผ้า ราคากว่าสองหมื่น
แล้วเราไม่รู้ขนาดที่จะทำได้แค่ไหน
ก็ไม่กล้าซื้อ ตอนนั้นเรารู้แล้วว่า ชอบงาน
ฝีมือ เพราะเราเห็นงานพวกนี้มาตั้งแต่เด็ก
แม่เป็นช่างเย็บผ้า ตอนนั้นเราก็ถามแม่ว่า
จะทอผ้า ทำไง แม่ก็ช่วยหาเครื่องไม้
เครื่องมือ หาอุปกรณ์ มาช่วยกันทำ”

เมื่อลองเอาไม้มาทำที่ทอผ้า ประดิษฐ์
เท่าไรก็ยังทอผ้าไม่ได้ เธอจึงไปหาเพื่อน
ที่มีโรงงานและเครื่องมือตัดไม้ช่วยคิด
จากนั้นเพื่อนก็ค่อยๆ สอนเรื่องการเขียน
แบบและตัดไม้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
เพื่อนำมาประกอบที่ทอผ้า

“ตอนแรกๆ ที่ทำออกมา เป็นที่หมุ่น
มีเดือยปัก ไม่มีเฟือง จากนั้นค่อยๆ พัฒนา
เฟือง จนออกมาเป็นที่ทอผ้าตั้งโต๊ะ
เราหัดทำที่ทอผ้าก่อนที่จะเริ่มทอผ้าเป็น
แม้จะเคยไปเรียนทอผ้า แต่เรียนขั้นพื้นฐาน
ซึ่งการทอผ้าก็คือ การสาน การขัดให้ออก
มาเป็นผืนผ้า”

เธอใช้เวลาประดิษฐ์ที่ทอผ้าจริงจัง
ช่วงสามเดือน แต่ใช้เวลาพัฒนาที่ทอผ้า
อยู่ร่วมปี ปรับเปลี่ยนอยู่ 4-5 ครั้งจนลงตัว
และคิดว่าสมบูรณ์แบบแล้ว

“ทำที่ออกมาสามเดือนก็ไปออกงาน
ที่ลิตเติ้ล ทรี ซึ่งตอนนั้นทำไปสิบเครื่อง
ขายได้ห้าเครื่อง หลังจากนั้นก็เริ่มทำที่
ทอผ้าจริงจัง ขั้นตอนที่ยากคือตอนขัดไม้
ด้วยกระดาษทราย เมื่อทำที่สำคัญ เราก็
เริ่มหัดทอผ้าด้วยตัวเองจากยูทูบ และหัด
อ่านลายผ้า แรกๆ ก็ไม่ได้คิดว่าจะทำเป็น
อาชีพ จนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ นักศึกษา
มหาวิทยาลัยที่สนใจเรื่องออกแบบผ้า
คนที่ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการทอผ้า รวมถึง

ดีไซเนอร์ ก็สนใจมาซื้อไปใช้ ตอนนั้นก็
เป็นที่รู้จัก เพราะนำหนักเบาและกะทัดรัด”

เมื่อถามถึง การพัฒนาที่ทอผ้าแบบตั้ง
โต๊ะที่ทำออกขาย เธอบอกว่า ถอดแบบมา
จากเมืองนอก

“ที่ทอผ้าแบบนี้ในเมืองนอกมีมานาน
แล้ว ในบ้านเราก็มีการนำเข้า แต่ขายแพง
ราคาหลักหมื่น ตอนแรกที่ทำขึ้นมา ก็กลัว
ว่าเราจะไปก๊อปปีคนอื่น ก็ไปสอบถามที่
กรมทรัพย์สินทางปัญญา จนได้จดลิขสิทธิ์
และเคยมีคนที่ซื้อก็ไป ช่วยสอนเรื่องการ
อ่านลายผ้าให้เรา เมื่อเข้าใจวิธีการ ก็มาหัด
อ่านลายผ้าที่คนต่างชาติทำไว้ ซึ่งลายผ้าของ
ฝรั่งง่ายกว่าลายผ้าของคนไทย ถ้าเราอ่าน
ลายเป็น ก็ไม่ยากแล้ว”

ยิ่งเรียนรู้ ยิ่งพัฒนา จนสามารถ
ต่อยอดได้ ด้วยการผสมผสานความคิด

ไม่ตามคนอื่น
ทำในสิ่งที่
คนต้องกิน ต้องใช้
เดียวคนก็จะ
มาหาเราเอง

สร้างสรรค์ เธอบอกว่า เวลาสอนคนทอผ้า ด้วยก๊ากี่เธอจำหน่าย จะไม่เน้นว่าต้องทอออกมาเป็นลายไทย เราปล่อยให้พวกเขาทำตามใจชอบ เพราะการทอผ้าอยู่ในวิถีคนไทยอยู่แล้ว ไม่ต้องสอนเยอะ”

หากในอนาคตมีคนก๊อบปี้ก็ทอผ้าที่เธอทำออกมาจำหน่าย เธอบอกว่า เธอมีเอกลักษณ์ของตัวเอง ในเรื่องการสอนทอผ้า และการทำลายผ้าจึงหันไหวในเรื่องนี้

“อีกไม่นานจะสอนการอ่านลายผ้า และสอนคนเรียนทอผ้า ถ้าจะทำผ้าพันคอหนึ่งผืน จะใช้เส้นยีนน้ำหนักเท่าไร้อาจประมาณ 25 กรัม ส่วนเส้นพุ่ง ถ้าเป็นฝ้ายแท้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ความยาว 1.80 เมตร จะใช้เส้นด้ายประมาณ 250 กรัม เราจะคำนวณให้เรียบร้อย ไม่ต้องซื้อไหมมาเกิน”

งานมือไม่ใช่ว่าง่ายๆ ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ เธอเองก็เริ่มจากศูนย์ ตั้งแต่ทำก็ทอผ้าไม่เป็นเลย ก็เรียนรู้และพัฒนาจนทำก็ทอผ้าให้มีความสมบูรณ์ในแบบของเธอ

“ก็ทอผ้าทั่วโลกเหมือนกันหมด ก็คือ การขัดและสลับลาย ก็ที่ชาวบ้านทอ ใช้เท้าเพื่อสับตะกอล แต่ที่แบบนี้ ใช้มือยกตะกอลเพื่อสับเส้นด้าย แค่นั้นเอง เราก็ปรับเรื่องความซับซ้อนในการทอผ้าแบบชาวบ้านให้ง่ายขึ้น เพราะเวลาชาวบ้านทอผ้า การขึ้นเส้นยีน เป็นเรื่องยากมาก”

นอกจากนี้เธอยังเปรยๆ ว่า ปีนี้น้อยเกี่ยวกับการทำก็ทอผ้าขาย เพราะคนที่ซื้อก็ทอผ้า อยากรทอผ้าจริงๆ ไม่ใช่คนฉาบฉวย

“ต่อไปเราจะเน้นเรื่องการคำนวณใช้เส้นด้ายและอุปกรณ์ให้ลงตัว เราไม่ได้ขายทิ้ง ขายขว้าง”

นี่คือ...กิจกรรมทำมือที่เธอภูมิใจ